

פעילות חינוכית חברתית וערכית

וְאֶהְבֶּתָּ

מפעל ההלכה לילדי ישראל לזכות מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל
דף נוחה לשבת הגיע... מרגישים שהשבת קרובה!
"כל השוֹמֵר פְּלִילֹת - מוֹבָשֵׁחַ לוֹ..."

"אני מאמין" באמונה עצומה...

צוואה זו אינה צוואה אוטנטית, אלא יצירה ספרותית של צבי קוליק, מבואנס איירס, שכתב אותה בידיש בשנת 1946. אני, יוסל בן יוסל ראקובר מטארנופול, מחסידיו של הרבי מגור, חוטר מגזע קדושים וצדיקים גדולים, כותב את השורות הללו, שעה שגטו ורשה עומד בלהבות, והבית שבו אני נמצא עכשיו הוא מן האחרונים שהאש עדיין לא אחזה בהם. לא יארך הרבה זמן וגם הבית הזה, בו אני נמצא, ייהפך, כמו כל הבתים שלנו בגטו, קבר למגיניו ולדרים בו. על פי קרני השמש החודרות מבעד לאשנב הקטן של חדר, בעדו ירינו במשך ימים וילילות אל השונא, מבחין אני כי ערב עתה, דמדומי שקיעה. השמש ודאי אינה יודעת עד כמה לא אצטער ששוב לא אראנה.. עתה באה שעת, וכאיוב יכול אני לומר - ואין אני היחיד שיכול לומר זאת: ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה.. בן ארבעים אנוכי, וכשאני משקיף עתה אל שנותיי שעברו, יכול אני לומר בבטחה, עד כמה שאדם יכול להיות בטוח בעצמו, כי חייתי חיים ישרים. לפני האירה לי ההצלחה פנים, אך מעולם לא התנשאתי. ביתי היה פתוח לכל, והייתי מאושר כאשר יכולתי לגמול טובה לבריות. עבדתי את אלוהי בהתלהבות, ובקשתי היחידה אליו הייתה לעבדו "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך". אין אני יכול לומר, לאחר כל מה שעברתי, כי יחסי לאלוקים לא נשתנה. אך יכול אני להגיד, בכל הביטחון אשר בי, כי אמונתי לא נשתנתה כמלא הנימה. לפני, עת שבעתי טוב, יחסי אליו היה כאל מי שמשפיע בלי הרף את חסדיו עלי, ותמיד נשארתי חייב לו בעד זה, עתה יחסי אליו כאל מי שחייב גם לי משהו... אני גאה על שיהודי הנני. הייתי בוש להשתייך לאותם העמים שהולידו וטיפחו את אותם הרשעים, האחראים למעשים שנעשו בנו. אני מאמין כי להיות יהודי פירושו להיות לוחם, לשחות תמיד נגד הזרם האנושי העכור והנפשע. היהודי גיבור הוא, מעונה, קדוש. אתם, השונאים אותנו, אומרים כי רעים אנו. לא כך: אנו עדינים וטובים מכם, הייתי רוצה לראות איך הייתם אתם נראים לו הייתם במקומנו. אני מאושר להשתייך לאומלל מכול אומות העולם, לעם שתורתו מייצגת את הנעלה והיפה ביותר של כל החוקים ומוסרם. אני מאמין בא-ל אלוהי ישראל, אף על פי שעשה הכל כדי שלא אאמין בו. אני מאמין בחוקותיו, אפילו לא אוכל להצדיק את מעשיו... אני מרכין ראשי לפני גדולתו, אך לא אנשק את השבט בו הוא מייסרני. ברצוני להגיד לך ברורות וגלויות, כי עתה, יותר מאשר בכל תקופה אחרת בדרך ייסוריני האין סופית, יש לנו, המעונים, הנרמסים, הנחנקים, הקבורים חיים והשרופים חיים, לנו המבוששים והמושפלים, הנכחדים במיליוננו, יש לנו זכות לדעת היכן מסתתרים הגבולות של סבלנותך. ועוד עלי להגיד לך: אל נא תמתח את החבל יותר מדי. כי הוא יכול, חלילה, להינתק. הניסיון בו נסית אותנו כה קשה הוא, כה קשה ומר, שאתה צריך, אתה חייב למחול לאלה מבני עמך אשר באסונם ובחרונם הפכו לך עורף... מחל לאשר ניאצו את שמך, לאשר הלכו אחרי אלוהים אחרים, לאשר נעשו אדישים כלפיך. כל כך ייסרתם, עד שאיבדו אמונתם כי אביהם אתה, כי אב אחד לכולנו.

ואם אינך אלוהי, אלוהיהם של ימי אתה? אלוהי הרוצחים?

אין אני יכול לשבחך על המעשים שאתה סובל. אך אני מברכך ומהללך על עצם קיומך, על גדולתך הנוראה, שהיא כנראה כה אדירה, שכל המתרחש עתה כאין וכאפס הוא בעיניך. אך דווקא משום שהנך כה גדול ואנוכי כה קטן הנני, אבקש ממך, אתה בך, למען שמך: חדל נא להראות את גדולתך על ידי זה שהנך נותן לייסר את האומללים.

אין אני מבקש כי תייסר את האשמים. הם יתייסרו לבסוף על ידי עצמם. כי במותנו מת מצפוננו של עולם, כי עולם שלם נרצח עם מותו של ישראל. העולם יאכל את עצמו ברשעתו שלו, הוא יטבע בדמו שלו. אין המוות יכול לחכות עוד, ועלי לסיים את כתיבתי. הקומות שמעלי הולכות ונעשות היריות חלשות מרגע לרגע. עכשיו נופלים אחרוני המגינים, ואיתם גוועת ורשה הגדולה, היפה, יראת האלוקים, ורשה היהודית. השמש נטתה לשקוע, ואני מודה לאלוקים על שלא אראנה עוד.. בעוד שעה לכל היותר, אהיה עם אשתי וילדי, ועם מיליוני בני עמי האחרים שנספו. באותו עולם יותר טוב, בו אין ספקות, ובו אלוהים שולט יחיד הוא. אני מת בשלווה, אך לא בסיפוק. מוכה, אך לא מיואש. מאמין, אך לא מתחנן. מאוהב באלוקים, אך לא עונה אמן בעיוורון. הלכתי אחריו גם כי הרחיקני מעמו, קיימתי את מצוותיו גם כי ייסרני. אהבתי, הייתי ונשארתי מאוהב בו, גם כי דיכאני עד עפר, עיני עד מוות, שמני ללעג ולקלס.

ואלה הם גם דבריי האחרונים אליך אלוהי החרון. לא יעזור לך מאומה. הכל עשית כדי שאעזוב אותך, כדי שאכפור בך, אולם מת אני כפי שחייתי, מאמין אמונה חזקה כסלע. ישתבח לעולמי עד אלוהי המתים, אלוהי הנקמה, אלוהי האמת והמשפט, אשר ישוב ויאיר את פניו לעולם, ויזעזע את אשיותיו בקולו האדיר.

לא יאומן – ולכן חובה לספר. לפחות מעט ממה שאפשר, ממעט ממה שנותר.

משה בורכוביץ הסתתר בבונקר שבגטו, וכתב בידיו סידור קטן על קרעי דפים שמצא. כך הוא כתב תפילות מתוך הזיכרון. למה? הוא ענה: **"כדי שהעולם לא יישאר חלילה בלי סידור"** ואלו היו דבריו האחרונים של החזן פישל, רגעים לפני שנתלה בגטו: **"אני מקבל עלי באהבה, אם עלי להיות כפרה לעם ישראל"**.

ומצאתי רשום, בשם יהודי שלא ידעתי את שמו, שכך הוא צעק בנשימה אחרונה: **"נולדתי כיהודי. ומה שאני זוכר זה כמה מלים מאחת התפילות. אלהי אברהם, יצחק ויעקב.. אני מת כיהודי ומבקש, אמרו עלי קדיש... יתגדל ויתקדש שמייה רבא. אמן"**.